

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 484
Ημερομ. Κατάθεσης: 24/10/2022

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

14 Οκτωβρίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, κ. Νικόλαο Παναγιωτόπουλο.

Θέμα: «Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια στις Ένοπλες Δυνάμεις.»

Κύριε Υπουργέ,

Η Υγεία και η Ασφάλεια στην Εργασία αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους στην εργασιακή καθημερινότητα των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς πρόκειται για μηχανισμό που οφείλει να διαπνέει όλα τα επίπεδα της Διοίκησης, ελέγχοντας και ρυθμίζοντας κάθε λεπτομέρεια της εργασιακής καθημερινότητας όπως εξάλλου έχει αναδειχτεί κατ' επανάληψη. Η Πανελλαδική Ομοσπονδία Ενώσεων Στρατιωτικών επαναφέρει στη δημόσια συζήτηση τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι στρατιωτικοί στην καθημερινότητά τους, όπως άλλωστε αποδεικνύουν τα αποτελέσματα ερευνών: παραιτήσεις, αυξήσεις θανάτων, παλαιότερα αυξημένη αυτοκτονικότητα, νέοι που αποφεύγουν τις Ένοπλες Δυνάμεις ως επαγγελματική προοπτική εν μέσω περιόδου υψηλής ανεργίας ή υπό-αμειβόμενης εργασίας.

Οι Ένοπλες Δυνάμεις έχουν πάψει να είναι ελκυστικός εργασιακός προορισμός εξαιτίας της ανάπτυξης μη φιλικού εργασιακού περιβάλλοντος, της διαρκούς συρρίκνωσης των δικαιωμάτων τους, της μη καταβολής δεδουλευμένων, των χαμηλών επιπέδων επαγγελματικής ικανοποίησης, της τοξικής διοίκησης και διοικητικής αυθαιρεσίας, του εργασιακού στρες και ψυχοκοινωνικών παραγόντων, κ.ο.κ..

Τα παραπάνω αποτελούν προβλήματα προς επίλυση που σχετίζονται με την υγεία και ασφάλεια στην εργασία συνιστώντας συντελεστές κινδύνου. Λύσεις υπάρχουν και έχουν προταθεί από την Π.Ο.Ε.Σ.. Ερώτημα όμως αποτελεί αν η ηγεσία επιθυμεί να τις ακούσει. Ακολούθως παρατίθεται αναλυτικά η επιστολή που έλαβα από την Πανελλαδική Ομοσπονδία Ενώσεων Στρατιωτικών προκειμένου να καταστεί ευρύτερα γνωστή η κρισιμότητα της κατάστασης.

“ΘΕΜΑ: Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια

ΣΧΕΤ.: α. ΣΥΑ ΥΠΕΘΑ 2007

β. Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ Α΄ 84, «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων»)

γ. ΠΔ 41/2012 (ΦΕΚ Α΄ 91, «Εθνικός κατάλογος επαγγελματικών ασθενειών, σε συμμόρφωση με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/670/ΕΚ της 19.09.2003, «Σχετικά με τον ευρωπαϊκό κατάλογο των επαγγελματικών ασθενειών» (ΕΕ L 238/25.9.2003).»)

δ. Υπ΄ αριθμ. πρωτ. 908/2019 έγγραφό μας

ε. Υπ' αριθμ. πρωτ. 6182/5-3-2019 Ερώτηση της ΒτΕ (ΚΚΕ)

στ. Υπ' αριθμ. πρωτ. Φ. 900α/2035/16514/28-Μαρ-2019/ΥΠΕΘΑ Απάντηση της ΒτΕ

ζ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 327/2019 έγγραφό μας

η. Υπ' αριθμ. πρωτ. 194/11-10-2019 Αναφορά της ΒτΕ (ΚΚΕ)

θ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 397664/4-10-2019/ΥΠΕΚΥ/ΣΕΠΕ

ι. Υπ' αριθμ. πρωτ. 456/7-1-2019/ΥΠΕΚΥ

ια. Υπ' αριθμ. πρωτ. Φ. 900α/4792/16690/31-Οκτ-2019/ΥΠΕΘΑ Απάντηση της ΒτΕ

ιβ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 526/2019 έγγραφό μας

ιγ. Ν. 4808/2021 (ΦΕΚ Α' 101, «Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής, άλλες διατάξεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις.»)

ιδ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 1007/2022 έγγραφό μας

ιε. Υπ' αριθμ. πρωτ. 1284/2022 έγγραφό μας

ιστ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 1285/2022 έγγραφό μας

ιζ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 1314/2022 έγγραφό μας

ιη. Υπ' αριθμ. πρωτ. 1315/2022 έγγραφό μας

ιθ. Υπ' αριθμ. πρωτ. 057/2022 έγγραφο Ε.Σ.ΠΕ.Ε.Ν.Π.Α.

Κύριε Υπουργέ.

Σας διαβιβάζουμε το (ιθ) έγγραφο της Ένωσης Στρατιωτικών Περιφερειακής Ενότητας Νήσων Περιφέρειας Αττικής (ΕΣΠΕΕΝΠΑ), με το οποίο κατατίθεται ένα λεπτομερές και τεκμηριωμένο πλαίσιο ως προς την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (εφεξής ΥΑΕ) για το προσωπικό των ΕΔ και το οποίο μπορεί να αποτελέσει μια ουσιαστική βάση αναγνώρισης των εργασιακών κινδύνων στις ΕΔ και συνοκόλουθα της λύσης τους.

Πλέον θεωρούμε ότι ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει ότι όλα τα προβλήματα που διαρκώς αναδεικνύει η Ομοσπονδία μας σχετίζονται με την Υγεία και Ασφάλεια των εργαζομένων. Ενδεικτικά υπενθυμίζουμε:

- Την αγοραστική δύναμη επιπέδου 1999 και τη μη αναγνώριση της υπερωριακής εργασίας, ως σχετικό (ιδ)

- Τη διοικητική αυθαιρεσία που συχνά εγγίζει τα όρια της ηθικής παρενόχλησης και εκφοβισμού, ως σχετικό (ιη).

- Τα σοβαρά οικονομικά προβλήματα των στελεχών, ως σχετικό (ιζ).

- Την έλλειψη βούλησης της Πολιτείας να καταβάλει τα δεδουλευμένα στις/ους στρατιωτικούς, όπως η νυκτερινή αποζημίωση, ως σχετικό (ιστ).

- Η ίδια η Ηγεσία στοχοποιεί το προσωπικό της, ως σχετικό (ιε).

Δυστυχώς, τα αυξανόμενα δυσάρεστα νέα που διαβάζουμε στα ΜΜΕ αμυντικού ρεπορτάζ (θάνατοι που οφείλονται σε καρδιολογικά αίτια, παραιτήσεις, παλαιότερα η αύξηση της αυτοκτονικότητας κλπ.) δεν μπορούν παρά να σχετίζονται με την εργασιακή καθημερινότητα των στελεχών των ΕΔ και την απογοήτευση που αυτή προκαλεί, τα αποτελέσματα της οποία μεταφέρονται μέσω του εργασιακού άγχους (στρες) και στις οικίες τους, επηρεάζοντας και τις οικογένειές τους.

Κατά το παρελθόν έχουμε θέσει σοβαρά ερωτήματα τα οποία κατατέθηκαν ως ερωτήσεις διά του κοινοβουλευτικού ελέγχου [(ιδέτε ενδεικτικά, σχετικά (δ) έως (ια)] από τα οποία προέκυψε ότι:

α. Στις ΕΔ δεν υφίσταται επαρκής αριθμός Τεχνικών Ασφαλείας και Ιατρών Εργασίας [σχετικό (στ)].

β. Η Πολιτεία επί της ουσίας αδυνατεί να αντιμετωπίσει τα αποτελέσματα του εργασιακού άγχους που το περιβάλλον των ΕΔ προκαλεί [σχετικό (θ) έως (ια)].

Είναι προφανές ότι οι ανωτέρω απαντήσεις, οι οποίες διαφαίνεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν, δεν επιτρέπουν την εφαρμογή του (β) σχετικού και στο ένστολο προσωπικό των ΕΔ και κατ' επέκταση ούτε του ΣΥΑ/ΥΠΕΘΑ 2007 που αποτελεί το εσωτερικό πρότυπο ΥΑΕ.

Αν και η νομοθέτηση των ψυχοκοινωνικών παραγόντων με το (ιγ) σχετικού ως παράγοντες που οφείλουν να προλαμβάνονται από τον Εργοδότη, αποτέλεσε ένα σοβαρό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, εξακολουθεί να διατηρείται η εκκρεμότητα της θεσμοθέτησης τους ως παράγοντες πρόκλησης επαγγελματικών ασθενειών.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Ομοσπονδία μας μεταφέρει τα ερωτήματα που τέθηκαν με το (ιθ) σχετικό, τα οποία θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικό να απαντηθούν ώστε να διασαφηνιστούν οι συνθήκες υπό τις οποίες εργάζεται το προσωπικό των ΕΔ και ακολούθως να αναληφθούν οι απαιτούμενες ενέργειες:

α. Προτίθεται η Ηγεσία να χρησιμοποιήσει ερωτηματολόγια για να πληροφορηθεί (με διασφάλιση της ανωνυμίας) την επαγγελματική ικανοποίηση των στελεχών;

β. Προτίθεται η Ηγεσία να διερευνήσει (με διασφάλιση της ανωνυμίας) πόσα στελέχη κάνουν δεύτερη ή και τρίτη εργασία για να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις τις καθημερινότητας;

γ. Οι Υπηρεσίες (σε όλα τα επίπεδα της Ιεραρχίας) τηρούν τις προβλέψεις για ετήσια ανασκόπηση ΓΕΕΚ;

δ. Διενεργούνται διερευνήσεις ατυχημάτων και συμβάντων σύμφωνα με τις προβλέψεις; Διερευνούνται οι θάνατοι του προσωπικού και οι παραιτήσεις; Υφίσταται προσπάθεια να διαπιστωθεί το εύρος του συσχετισμού αυτών των γεγονότων με αιτίες που σχετίζονται με την Υπηρεσία;

ε. Προτίθεται η Ηγεσία να αναλάβει πρωτοβουλία για νομοθέτηση των ψυχοκοινωνικών ασθενειών και συνδρόμων στο πλαίσιο επικαιροποίησης του (γ) σχετικού καταλόγου;

στ. Έχει αυξηθεί ο αριθμός των Τεχνικών Ασφαλείας και Ιατρών Εργασίας στο ΠΝ και κατ' επέκταση στις ΕΔ σε σχέση με το 2019, ώστε να μπορούν να ανταπεξέρχονται ρεαλιστικά στις υποχρεώσεις της καθημερινότητας;

ζ. Υφίσταται επαρκής χρηματοδότηση για την κάλυψη των αναγκών της ΥΑΕ;

η. Λαμβανομένου υπόψιν ότι το (α) σχετικό εδράζεται στο παλαιό πρότυπο OHSAS 18001:2007 ενώ ήδη ευρίσκεται σε εφαρμογή το ISO 45001:2018, έχει δρομολογηθεί η επικαιροποίησή του και η υιοθέτηση του σύγχρονου προτύπου;

θ. Για ποιον λόγο δεν συμμετέχουν εκπρόσωποι των στρατιωτικών σε Επιτροπές ΥΑΕ στους χώρους εργασίας, όπως συμβαίνει και με το πολιτικό προσωπικό

ι. Τι μέτρα έχει θεσμοθετήσει η Υπηρεσία κατά της διοικητικής αυθαιρεσίας και της τοξικής διοίκησης;

ια. Τι μέτρα έχει θεσμοθετήσει η Υπηρεσία για την αντιμετώπιση του εργασιακού εκφοβισμού/ηθικής παρενόχλησης (mobbing) και των συναφών συνδρόμων;

ιβ. Προτίθεται η Ηγεσία να αναγνωρίσει ότι ο άνθρωπος αποτελεί παράγοντα κατά τα οριζόμενα στην οικεία περί την ΥΑΕ νομοθεσία περί παραγόντων;

Συναφώς των ανωτέρω, και προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η πρόνοια άρθρου 1 (Μέρος Ι, άρθρο 9 και Μέρος ΙΙ, άρθρο 7) του (ι) ομοίου, προτείνουμε την άμεση τροποποίηση του (δ) σχετικού, με την προσθήκη περιπτώσεως 6 «Ασθένειες που προκαλούνται από ψυχοκοινωνικούς παράγοντες» ακολουθούμενη από κατάλογο που θα συμπληρώνεται από κατάλληλη επιτροπή εργασίας στην οποία υποχρεωτικώς να συμμετάσχει προσωπικό της Ομοσπονδίας μας με γνώση του αντικειμένου (Τεχνικός Ασφαλείας ή/και Ιατρός Εργασίας) και ο οποίος (κατάλογος) υποχρεωτικώς να μνημονεύει μεταξύ άλλων:

α. το εργασιακό άγχος (στρες)

β. την ηθική παρενόχληση και εκφοβισμό (mobbing)

γ. το σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης (burn-out)

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία."

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- Προτίθεστε να λάβετε σοβαρά υπόψη την επιστολή της Πανελλαδικής Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών ώστε να απαντήσετε έμπρακτα στα κρίσιμα ερωτήματα που θέτει;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Ανεξάρτητη Βουλευτής Α΄ Αθηνών